

KFB § 44 IOP – Fritidsbanken

Ärendenummer: RS 2024/2221

Kultur- och fritidsberedningens förslag till regionstyrelsen

- Överenskommelse om Idéburet offentligt partnerskap med RF-SISU Gotland om Fritidsbanken godkänns för perioden 2025-01-01-2027-12-31 enligt bifogat förslag.

Sammanfattning

År 2022 erhöll RF-SISU Gotland extra verksamhetsstöd från Region Gotland för att återrekrytera barn och unga till en aktiv livsstil och rikta Fritidsbankens verksamhet mot skolor, fritidsgårdar och idrottssvaga områden. Det extra stödet möjliggjorde verksamhet för 2023 och 2024. Från 2025 finns beslutad ramförstärkning för Fritidsbanken i regionstyrelsens budget.

Fritidsbankens Uppdrag

Fritidsbanken verkar för en jämlik fördelning över olika idrottsgrenar och geografiska områden och prioriterar att inkludera barn och ungdomar, bland annat genom insatser som "Pep up" i Gråbo och Bingeby, samarbete med skolor samt uppsökande aktiviteter på olika evenemang. Verksamheten i Klintehamn är numera nedlagd och utlåning sker nu enbart i Visby även om verksamhet sker över hela ön. År 2023 aktiverades totalt 5238 personer, en markant ökning från föregående år.

Fritidsbankens grundpelare är:

- Alla får låna.
- Allt är gratis.
- Återanvänd utrustning.

Lån på Fritidsbanken är helt kostnadsfria, utan depositions- eller förseningsavgifter. Om något går sönder försöker Fritidsbanken laga det och låntagare blir inte ersättningskyldiga om det inte går.

Regional måluppfyllelse

Fritidsbanken bidrar till att uppfylla mål i Region Gotlands regionala utvecklingsstrategi, såsom:

- Daglig fysisk aktivitet (minst en timme om dagen).
- Jämlikt psykiskt välbefinnande.
- God, jämlik och jämställd hälsa.
- Trygg och attraktiv livsmiljö.

Fritidsplanen innehåller också mål som stöds av Fritidsbanken:

- Öka daglig fysisk aktivitet.
- Skapa fysiska aktivitetsvänliga skolmiljöer.
- Ge barn och ungdomar tillgång till varierande fritidsaktiviteter.
- Sänka trösklar till fritid oavsett bakgrund eller funktionsförmåga.

Partnerskap med Fritidsbanken Gotland

Det idéburna offentliga partnerskapet (IOP) mellan Region Gotland och Fritidsbanken syftar till att skapa en långsiktigt hållbar lösning som förbättrar tillgängligheten till fritidsaktiviteter och främjar ett aktivt liv för alla.

Partnerskapet fokuserar på:

- Fördjupa samverkan och utveckla samarbetet.
- Främja social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet i linje med Region Gotlands mål.
- Möjliggöra fritidsaktiviteter för fler, med fokus på socioekonomiskt utsatta områden och prioriterade grupper.
- Öka tillgängligheten till aktiviteter för alla.
- Utöka uppsökande verksamhet för att minska trösklarna på Gotland.
- Öka föreningsengagemang genom samarbete med Gotlands föreningar.
- Höja aktivitetsnivån bland prioriterade grupper enligt Regionen Gotlands Fritidsplan.

Organisation och uppföljning

Styrgruppsmöten för partnerskapet hålls fyra gånger per år. Fritidsbanken Gotlands kontaktperson ansvarar för agenda och minnesanteckningar. Mötena inkluderar representanter från Fritidsbanken Gotland, RF-SISU Gotland och Region Gotlands kultur- och fritidsavdelning. I januari varje år redovisas föregående års verksamhet och följs upp av kultur- och fritidsavdelningen, medan verksamhetsplanen för det nya året beslutas i december. Partnerskapet följs upp årligen med uppföljningsparametrar som bestäms av styrgruppen.

Finansiering

Partnerskapet har en ramfinansiering för de gemensamma insatserna där RF-SISU Gotland bidrar med egna resurser, inklusive personal, lokaler och administration. Region Gotlands ekonomiska stöd för 2025 fastställs till 1,5 miljoner kronor och utbetalas i januari. Detta justeras med KPI årligen.

Verksamhetsplan

För att nå partnerskapets mål utarbetas årligen en verksamhetsplan. Den specificerar de insatser som ska genomföras och styrgruppen ansvarar för att samordna dem mot partnerskapets mål.

Uppföljning och utvärdering sker kontinuerligt med ansvar för att tillhandahålla underlag för löpande uppföljning av aktiviteter och förväntade

effekter. Slutligen sammanställs en årlig rapport som beskriver genomförda insatser, måluppfyllelse och ekonomianvändning.

Fritidsbanken bedöms av regionstyrelseförvaltningen som en viktig verksamhet, som sänker trösklar för deltagande i aktiviteter, vilket främjar rörelse och folkhälsa. En långsiktig och hållbar finansieringslösning är dock avgörande för att Fritidsbanken ska kunna planera sin verksamhet och utveckla uppsökande insatser till nya målgrupper. Den osäkra finansieringen hittills har gjort det svårt att planera för framtiden. Ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) mellan Region Gotland och RF-SISU Gotland föreslås för att stärka verksamhetens stabilitet och långsiktighet, vilket även stöder Region Gotlands hälsomål och bidrar till att möta samhällets utmaningar kring fysisk aktivitet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen ser stora fördelar med verksamheten som Fritidsbanken bedriver. Utlåningen av verksamhet sänker trösklar och ger potential för fler att delta i aktiviteter, vilket i sin tur ger förutsättningar för fler att röra sig med. Behovet av att hitta en långsiktig och hållbar lösning för Fritidsbankens verksamhet är stort.

Det är en verksamhet som år från år har haft osäkerhet hur finansiering ser ut, vilket i sin tur resulterar i en svårighet att planera sin verksamhet långsiktigt, inte minst gällande uppsökande verksamhet och hur nya målgrupper ska nås.

Den här IOP ger förutsättningar för att säkra verksamhetens överlevnad och med det även Region Gotlands måluppfyllelse i större utsträckning än utan Fritidsbanken. Den stora samhällsutmaningen i att få fler att röra sig mer är högst behjälplig av en aktiv och utbyggd Fritidsbank. Med föreslaget IOP bedömer regionstyrelseförvaltningen att Region Gotland får möjlighet att tillsammans med RF-SISU Gotland samverka för att möta den utmaningen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Per Wallstedt, fritidsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

IOP daterad 2024-11-06

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-04